

ALBERT ESPELT MANRIQUE FUNDACIÓ PRIVADA



Seu social: Barcelona
Àmbit geogràfic: local
Forma jurídica: fundació

- 8 persones treballadores
- 40 persones voluntàries
- 99 persones ateses en serveis a la infància i la joventut
- 10 persones ateses en serveis a persones amb problemàtica de salut mental

www.fundacioalbert.org

Breu història de l'organització

La Fundació Albert és una entitat sense ànim de lucre que neix a finals del 2014 amb l'objectiu d'acompanyar i atendre als infants i famílies del districte de Ciutat Vella en situació de vulnerabilitat i/o situació de risc per diferents motius. Des de 2016 promociiona activitats lúdiques i d'educació fora de l'horari escolar per a infants de 4 a 16 anys des del Centre Socioeducatiu, incorporant un servei d'osteopatia solidària independent. A 2019 neix el projecte F.A.S.E. (Fundació Albert Salut i Educació) que uneix la intervenció socioeducativa amb l'osteopàtica, oferint una atenció multidisciplinària. La creació de noves sinergies entre diferents professionals dona lloc a un projecte social global, que permet apropar disciplines i equips de diferents àmbits: benestar físic i emocional, escolar, social i sanitari des d'una mateixa matriu.

Missió

Fomentar la igualtat d'oportunitats i la integració social, amb l'objectiu d'impulsar l'autonomia de les famílies ateses. Es fa des de l'acompanyament integral a infants, joves i llurs famílies, fent especial incidència en la prevenció, compensant els dèficits socioeducatius i potenciant el desenvolupament de les seves competències emocionals i de comunicació. Es realitza des d'una perspectiva de gènere, sistèmica i confiant i respectant els recursos i tempos de cada persona. El treball en xarxa és la base de la metodologia, motivant el treball comunitari i fent partícip als diferents equips de professionals que donen suport a cada família.

Descripció de l'activitat

Les activitats promouen el treball de les competències emocionals, relacionals i de comunicació. S'ofereixen espais d'atenció directa a menors de 4 a 16 anys amb la doble intervenció socioeducativa i osteopàtica. Aquesta permet activitats educatives (acompanyament acadèmic i espai de Reeducació), relacionals (berenar conjunt, dinàmiques grupals, participació de les famílies) emocionals i físiques (artteràpia, osteopatia). Es complementa l'acció a partir d'espais de salut gràcies a convenis amb entitats públiques i privades que permeten revisions oculars, dentals i podològiques gratuïtes. Les activitats es treballen a partir de les necessitats observades i les intervencions es consensuen amb la família, l'equip educatiu, l'escola, els serveis socials, els CAP's i altres serveis del territori. D'aquesta manera, es fomenta una mirada multidisciplinària per assegurar una intervenció i seguiment individualitzat i de qualitat, amb una responsabilitat compartida. El treball amb metodologia de xarxa homogeneïtzta els processos de seguiment i fomenta processos sistematitzats i organitzats. Durant les vacances escolars s'ofereixen Casals d'estiu, colònies i activitats d'hivern.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA**ESPAIS DE REFLEXIÓ:
LA RESPONSABILITAT
PROFESSIONAL DE CUIDAR-SE****Breu descripció**

La Fundació Albert potencia el treball en xarxa amb les entitats i recursos del territori així com la cura dels equips interns. La complexitat actual demana un canvi de mirada en relació amb la comunicació entre les institucions, els equips de professionals i la manera de treballar amb les famílies. En aquest moment de transformació i de noves necessitats, s'aposta pel treball en xarxa i la cura dels equips, amb la convicció de la necessitat de treballar des de la col·laboració i la confiança. Creiem que els processos impliquen unificar criteris, acostar els diferents llenguatges i mirades i reconeixent i respectant el treball dels altres. Des d'aquesta perspectiva, es fa difusió de dos espais de cura i reflexió, diferenciant els de "Supervisió" (equip intern de la Fundació Albert) i la "Intervisió" (professionals de la XICA: Xarxa d'Infància del Casc Antic). La "Supervisió" connecta amb processos personals i la forma en què aquests poden interferir en la nostra tasca. La Intervisió és una metodologia basada en els grups Balint: és una modalitat de "supervisió" entre iguals on aprofitar el potencial de cada persona.

El primer espai és dur a terme amb un/a professional extern i el segon s'autogestiona entre els i les diferents professionals. En tots dos casos, es tracta de trobades mensuals de dues hores. La iniciativa parteix de la necessitat de trobar espais alliberats de la responsabilitat de la recerca permanent de solucions. En aquests, es potencia la reflexió de les intervencions, cercant que aquestes siguin de qualitat, evitant projeccions, isomorfismes o accions cronificades. L'atenció es focalitza en la responsabilitat professional de preguntar-se sobre el que fa, el que se sap i el com s'està fent. Treballar aquests aspectes en clau de xarxa permet un espai on aclarir malentesos, clarificar accions, incorporar noves mirades i, al mateix temps, validar i recolzar als professionals a superar les tensions i dificultats de la tasca laboral.

Aportació de valor de la iniciativa

Els espais de cura i reflexió es duen a terme a la Fundació Albert, amb seu a Barcelona al c/ Consolat de Mar, 45. Els espais de supervisió s'inicien de forma regular en 2019 i els espais d'Intervisió s'incorporen de forma consensuada i amb el suport i coordinació de la xarxa d'infància del Casc Antic el 2021. El recurs aposta per espais on l'equip i altres professionals puguin trobar un parèntesi emocional del quotidià. Permet que referents de l'àmbit social, sanitari i escolar, puguin treballar i reflexionar sobre situacions complexes en l'exercici del treball amb famílies en situació de vulnerabilitat i infància en risc, amb la finalitat de fer les situacions més transparents i clares, prendre una nova posició davant d'elles i obtenir una nova visió. Es diferencia de les

coordinacions habituals per l'oportunitat d'esdevenir un espai de confiança i respecte mutu on poder donar espai a pensaments i reflexions i no a acords o solucions sobre una situació.

Necessitats identificades

La necessitat dels espais de cura per als equips que duen a terme accions destinades a l'acompanyament a les persones, sobretot en situació de risc i/o vulnerabilitat, està més que contrastada. El context socioeconòmic actual comporta una sobrecàrrega assistencial tant en espais del tercer sector com en el sector públic: serveis socials, escoles i serveis sanitaris. Els espais dedicats a treballar com a equip o en xarxa, queden reduïts a reunions limitades temporalment, on sovint es treballa des de la urgència, amb professionals esgotades, tibants i angoixades per acabar amb la reunió i poder "tornar" al treball pendent. No hi ha temps per a la reflexió, ni dels casos en seguiment ni sobre les pròpies intervencions. Aquestes condicions laborals comporten riscos per a la salut dels equips i, com a conseqüència, per a l'acompliment de la seva tasca.

Els espais de cura faciliten al professional la detecció de les seves dificultats i temors, permetent-li treballar amb més confiança i seguretat. S'obre la reflexió a dilemes morals, ètics, institucionals i personals, necessària per poder exercir el treball de forma honesta i adequada. La conseqüència directa és una millora en l'atenció a les famílies i en el vincle amb l'equip, la institució i la xarxa. Des d'aquesta, en concret la XICA, assisteixen professionals dels centres d'atenció primària, serveis socials, centres escolars del territori i recursos d'acció social.

Principals objectius assolits

Tots dos espais (Supervisió i Intervisió) han permès construir i afermar les bases de l'equip i de la xarxa. S'ha facilitat una relació més personal entre professionals, on poder construir estratègies de resolució conjuntes, sortint de la mirada única i valorant diferents sabers i coneixements. L'objectiu principal ha estat, sobretot, la descàrrega emocional i el fet d'adonar-se que ens enfrontem a dilemes i situacions semblants. Poder-se mostrar vulnerable, estar obert/a davant dubtes propis i dels altres, permet situar-se davant dels casos i de les diferents situacions, amb més recursos personals. De les reunions en xarxa s'han pogut treballar deu casos de forma concreta, oferint cada recurs els seus serveis i coneixements. Amb el temps, s'han assolit espais de confiança, on l'equip i altres professionals no se senten jutjats, sinó validats i, també, confrontats a aspectes personals que poden interferir en l'atenció i la intervenció. Les famílies ateses poden ser acompanyades per professionals que també es treballen, que es replantegen i pensen la forma més adequada de donar-los suport, posant el focus en les seves necessitats i no en les del o la professional o servei. L'objectiu d'esdevenir un lloc de trobada professional i personal s'ha assolit, aconseguint un nivell d'assistència regular i positiu i generant una dinàmica grupal oberta i des de la confiança.

Principals resultats obtinguts

S'han dut a terme trenta sessions de supervisió amb una assistència del 100% de l'equip de la fundació. Des del 2021 s'han dut a terme setze espais d'Intervisió amb una mitjana de dotze professionals de la xarxa per sessió. El total de professionals que han passat pels espais ha estat de 12 als espais de supervisió i de 35 als espais d'Intervisió. S'han generat sinergies entre els diferents recursos i serveis, esdevenint un espai de trobada i també de coneixença de les diferents accions que es duen a terme al territori.

Des de la part qualitativa, es mostra satisfacció per l'espai i es valora de cura, confiança i com una oportunitat d'afermar el treball en xarxa. S'ha obert a la reflexió a dilemes morals, ètics, institucionals i personals, necessària per poder exercir el treball de forma honesta i adequada. Es validen les intervencions i els sentiments i emocions contradictòries que poden sorgir en l'exercici de l'atenció a les persones. L'assessorament entre iguals permet una horitzontalitat en els rols, obviant jerarquies i donant el mateix pes i importància a totes les intervencions durant les sessions. S'aconsegueixen intervencions professionals consensuades i des de les diferents mirades, evitant un exercici de la praxi social assistencial i poc sostenible. En conclusió, hi ha una millora en el clima laboral i relacional dintre de l'equip i de la xarxa, que permet un treball més eficient i eficaç.

Abast de l'experiència

L'experiència de la supervisió es vol mantenir i afermar, amb un/a professional extern que permeti una mirada "des de" fora. L'objectiu seria poder implicar a voluntaris i voluntàries en un espai similar, on poder treballar per allunyar la praxi assistencial del voluntariat i donar-li el pes i el valor que té, amb una mirada professional i de cura.

L'experiència d'espais d'Intervisió es podria ampliar en el territori, incloent-hi altres zones de Ciutat Vella o altres grups dintre del mateix districte, en coordinació amb les xarxes del barri o d'entitats del tercer sector. El fet d'esdevenir un espai d'assessorament entre iguals, descarrega la part econòmica d'un/a conductor/a del grup. Igualment, cal un/a referent que faci difusió, moderi els espais, prepari les sessions, reculli l'acta i pugui encarregar-se d'aspectes d'organització, gestió i promoció de l'espai.

Principals factors clau d'èxit

La confiança en l'equip, l'escolta i el vincle generat entre l'equip educatiu i la institució ha permès que l'experiència dels grups de Supervisió sigui positiva. L'existència d'un treball previ de xarxa en el territori, l'experiència dels equips de professionals i el vincle existent entre les persones treballadores, han facilitat l'inici de l'experiència dels grups d'Intervisió. En tots dos casos, ha estat fonamental la confiança de les direccions institucionals (CSS Casc Antic i Fundació Albert, fonamentalment) i l'aposta per obrir espais de cura i reflexió. Un factor a tenir present important és la inexistència d'espais semblants en altres serveis del tercer sector o públics, fet clau per l'èxit de la iniciativa. La necessitat dels mateixos es fa més òbvia un cop s'ha provat i s'ha constatat l'eficàcia i beneficis. A banda dels resultats comentats, són espais on esdevenir més eficients, per exemple, prevenint duplicitats o contradiccions davant un cas. La confiança i el vincle generat poden ajudar a gestionar aspectes com la competitivitat entre professionals o serveis o la referència a l'hora d'atendre als casos. La motivació dels i les professionals a l'hora de participar ha estat fonamental. El respecte dintre dels espais, evitar jutjar i mantenir la confidencialitat del grup en tot moment ha estat un factor bàsic i clau pel bon funcionament de les sessions.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa

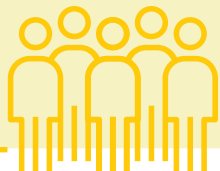
Les dificultats principals han estat el desbordament laboral de l'equip de professionals i la manca de temps per poder aprofitar els espais de dues hores al mes. Les trobades d'Intervisió es van limitar a una hora i mitja per facilitar l'assistència. Davant reunions d'equip, coordinacions de casos i situacions d'urgència, els i les professionals tenen limitacions a l'hora de poder reservar un espai de cura i reflexió. Des de les direccions dels diferents recursos hi ha dificultat en prioritzar espais que no siguin per arribar a acords i estratègies d'acció concretes. Les supervisió tenen un cost que, sovint, no poden ser assumides per les entitats i/o no es contemplen com a necessaris. Obrir-se com a professionals davant d'altres pot presentar resistències inicials: cal temps i anar generant un vincle de confiança que s'aferma a mesura que es treballa de forma conjunta.

Elements innovadors que aporta l'experiència

Els espais de Supervisió són inexistents en la majoria dels SIS (Serveis d'Intervenció Socioeducativa), en les escoles i en els CAP, malgrat que atenen una gran part de població derivada dels serveis socials que sí que gaudeixen d'espais de Supervisió per la complexitat dels casos que tracten. Tant la Supervisió com la Intervisió són espais on prevenir i promocionar el benestar emocional dels equips. Permet als equips de professionals treballar i reflexionar sobre situacions quotidianes en el treball amb la finalitat de fer les situacions més transparents i clares, prendre una nova posició davant elles i obtenir una nova visió. Al mateix temps, els equips se senten validats i reconeguts, fet que millora el vincle, baixa les defenses, els egos i porta a inter-

Persones implicades en l'experiència

Treballadores: 46



vencions més eficients, eficaces i sostenibles. Es promocionen els recursos personals i professionals, oferint espais on poder compartir-los de forma que puguin repercutir positivament en la comunitat. En aquesta, les famílies surten beneficiades en poder ser acompanyades per professionals preparats que fan un treball personal previ i que consensua la seva intervenció amb la xarxa que els hi envolta.

Es tracta d'espais assumibles econòmicament que necessiten sobretot confiança per part de les direccions i presa de consciència sobre la importància i responsabilitat dels equips a poder pensar, reflexionar i cuidar-se. L'intercanvi de coneixement crític, la connexió amb les ansietats de la professional i la visibilització de mecanismes d'autocura, fomenten una bona praxi que cal promocionar per poder donar el servei més adequat possible a les persones.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat

La necessitat i la demanda explícita dels equips amb relació a espais de reflexió participativa, d'autocura i d'aprenentatge. La necessitat d'espais on treballar l'ètica i el respecte, la flexibilitat i la comunicació transparent, que tant es demana a les famílies i que cal practicar com a professionals. Això és especialment necessari en l'àmbit d'aquelles institucions i empreses que dediquen els seus recursos a processos de transformació de la realitat social de les persones i grups socials. La replicabilitat requereix la difusió del model, de l'experiència d'aquests darrers anys i de la presa de consciència del benefici que pot comportar. En el cas d'espais d'Intervisió, necessita unes sessions prèvies moderades per un/a professional i després es poden dur a terme de forma autònoma. Les Supervisions requereixen persones professionals supervisoras, psicòlogues o amb coneixement de la dinàmica de grups i del món social. Es tracta de promocionar el benestar emocional dels equips i la qualitat de la feina feta: des de la Fundació Albert es promociona la difusió d'aquest model d'acompanyament als i les professionals, des de l'experiència, aprenent i continuant treballant en xarxa amb la resta d'entitats i serveis.